

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI**

bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**

**DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES**

Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIETȚII A AȘM

asupra raportului pe proiectul din cadrul Programului de Stat 20.80009.7007.12

Diversitatea artropodelor hematofage, a zoo și fitohelminților, vulnerabilitatea, strategiile de tolerare a factorilor climatici și elaborarea procedurilor inovative de control integrat al speciilor de interes socio-economic.

Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice

Conducător de proiect: acad. TODERAS Ion

Perfectat în baza audierii raportului anual a *implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării* la Ședința comună a AȘM și Consiliul științific al Institutului de Zoologie din 10.12.2021

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021 20.80009.7007.12 Diversitatea artropodelor hematofage, a zoo și fitohelminților, vulnerabilitatea, strategiile de tolerare a factorilor climatici și elaborarea procedurilor inovative de control integrat al speciilor de interes socio-economic, director proiect acad. TODERAȘ Ion, Institutul de Zoologie

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Excelent**” (51,0).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Excelent”.*

Rezultatele obținute în cadrul proiectului pe durata de referință corelează în totalitate cu scopul și obiectivele enunțate. Datele științifice obținute în cadrul proiectului reflectă un volum mare de muncă. Rezultatele obținute sunt clar expuse și concludente, au importanță teoretică și aplicativă majoră.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Excelent”:*

- publicații în reviste WoS cu factor de impact - 6;
- articole din alte reviste editate în străinătate – 3
- în reviste naționale de categoria B+, B, C - 6;
- lucrările conferințelor internaționale - 16;
- în culegeri conferințe naționale, teze la conferințe –30.
- monografiile edituri naționale – 2.
- capitole monografii – 2.

- alte lucrări științifice – 1
- participări la manifestații științifice - 8

Au fost obținute 3 brevete de invenție, o medalie de argint la Salonul Internațional al Cercetării Științifice, Inovării și Inventicii PRO INVENT, ediția a XIX-a, 20-22 octombrie 2021, Cluj-Napoca.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Excelent”.

- brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală - 3;
- implementări/testări în practică dovedite de acte de implementare/testare – 5.
- materiale la saloanele de invenție (medalii, diplome, prezentări, etc) – 2;
- contracte științifice de cercetare-dezvoltare - 1.
- organizarea atelierelor de lucru și a seminarelor – 6
- teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2021 - 2;
- participări la emisiuni TV/radio – 2

Rezultatele obținute în proiect au fost materializate prin 5 acte de implementare și un contract de servicii de cercetare științifice. Valoarea socio-economică, teoretică și aplicativă a rezultatelor obținute în cadrul proiectului este demonstrată de recomandările practice, metodele și tehnicile noi de diagnostic propuse, abordările inovative de profilaxie și combatere a invaziilor parazitare, procedeele și metodele avansate de diminuare a prejudiciului economic produs de maladiile parazitare și artropodele hematofage. Majoritatea inovațiilor științifice au fost brevetate, menționate cu numeroase distincții, diplome de excelență și medalii de aur în cadrul mai multor saloane internaționale de cercetări științifice, inovare și invenție, precum și introduse în practică, fapt certificat prin numărul mare de acte de implementare, al brevetelor de invenție și al inovațiilor științifice.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Excelent”.

Pe parcursul anului 2021, au fost susținute și confirmate 2 teze de doctorat, realizate de tineri cercetători, membri ai echipei proiectului. Ponderea tinerilor cercetători din numărul total al executorilor din cadrul proiectului constituie 37 %.

5. Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului – “Excelent”.

În cadrul proiectului este pe larg practică colaborarea la nivel național și cel internațional. Astfel, printre cele 16 entități naționale și cele 35 de entități de peste hotare, în calitate de parteneri de cercetare se regăsesc ministere, agenții, universități, centre și institute de cercetare-dezvoltare etc. din 11 state ale lumii.

Concluzii, recomandări

Rezultatele obținute în cadrul proiectului cuprind un bogat material factual provenit din surse directe. Studiile aprofundate, complexe, realizate în cadrul proiectului asupra paraziților și parazitozelor, artropodelor parazitare scot în evidență implicațiile lor negative profunde – sanitare,

economice și sociale. Considerând maniera științifico-practică a rezultatelor obținute în cadrul proiectului, acestea se califică drept relevante și cu impact socio-economic major, în special pentru Republica Moldova.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc